

TRANSILVANI'A.

Foia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Nr. 18.

Brasovu 15. Septembre 1871.

Anulu IV.

Sumariu. Protocolu despre a XI. adun. gen. a asoc. (Fine). — Raportulu secret. II. despre activitatea comit. asoc. trans. in an. 1870. — Monografi'a Fagarasiului. — Colectiune de diplome istorice transilvane. (Continuare). — Padurile si insemnatatea loru. — Publicarea banilor incursi.

Protocolu despre a unusprediecea adunare gen. a asoc. trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, tienuta in Fagarasiu in 7—8. Augustu 1871 sub presidiulu dlui cons. aulicu in pens. Iacobu Bolog'a.

Siedintia II.

tienuta in 8. Augustu 1871.

10. La $9\frac{3}{4}$ ore a. m. dn. presiedinte deschide siedint'a si cetește:

a) O depesia telegrafica d'in Sabesiu, prin care romanii de acolo invita asociatiunea pre anulu 1872 la Sabesiu.

b) O telegrama d'in Clusiu, prin care romanii de acolo saluta adunarea si se roga pentru esfertuirea propunerei facute de Vaida in Gherla si primita de adunarea de acolo, si a cartii economice.

c) O depesia telegrafica d'in Siemleu, in care intligint'a romana de acolo saluta adunarea.

d) O telegrama a romanilor d'in Orasteia, in care saluta adunarea, si se invita pre anulu 1872 la Orasteia.

Se primesce cu placere si se iau spre sciintia.

11. Dn. presiedinte e de parere, că de si ar fi la ordinea dilei raporturile comisiunilor, totusi afla de corespondientoriu a se continua mai antaiu cu cetirea disertatiunilor, de aceea invita pre dn. dr. Nic. Popu a-si ceti disertatiunea sa.

Primindu-se acesta si d'in partea adunarei, dr. Nic. Popu si tiene discursulu seu despre music'a vocala, si este ascultatu cu deosebita atentiu, ér la finire applaudatu cu entusiasmu.

12. Se pune la ordinea dilei cetirea protocolului siedintiei d'in 7. Augustu a. c., care primindu-se fara modificare, se dechiară de verificatu.

13. Dn. presiedinte invita comisiunea censuratoria a-si face raportulu seu despre starea in care au aflatu cass'a asociatiunei pre an. 1870.

La acésta referentele comisiunile dn. Ioanu Ratiu cetește raportulu, care se alatura la protocolu sub F, dechiarandu, că a aflatu tote socotelile asociatiunei, precum si ratiociniulu despre administrarea fondului academiei romane de drepturi deplinu esacte si in cea mai buna ordine, de aceea propune a se dá cassariului asociatiunei dn. capitaniu in pens. Const.

Steazariu absolutoriu si a i-se esprime d'in partea adunarei recunoscantia pentru servitiulu celu acuratut.

Se primesce de adunare fara desbatere intre urari de „se traiésca.“

14. Referentele comisiunile pentru inscrierea membrilor celor nuoi dn. George Bucsa, ceteșce lista membrilor nuoi inscrisi si a sumelor incassate, care se alatura la protocolu sub G.

Membri intrati de nou se primescu d'in partea adunarei cu eschiamatiuni vii de „se traiésca.“

15. La invitarea presidiului dn. Nic. Cipu raportéza despre resultatulu concertului datu eri sera in folosulu academiei romane de drepturi aratandu, că venitulu intregu dela acela este de 241 fr. 90 cr. v. a. si 1 galbenu. In urm'a acestui raportu dn. presiedinte amintindu, că meritulu de a fi produsu unu venitu asia de frumosu pentru academia, este de a se ascrie concertantiloru, dnei Elis'a Circ'a, dloru dr. Nic. Popu, Pantilimonu si George Dim'a, D. Ciureu si Arnoldu Friedsmann, propune a se aduce dnei si dloru concertanti multiamita la protocolu, éra banii incassati a se predá dlui cassariu pre langa cniatantia.

Se primesce, si concertantiloru li se esprime via multiamita intre urari de „se traiésca.“

16. Dn. secret. II. I. V. Rusu referindu-se la raportulu comisiunile pentru inscrierea membrilor celor nuoi, si facindu cu placere amentire despre sumele cele frumosé adunate prin zelulu si starintia dloru pretori George Popu Gridanulu, Bucuru Negru, Ioanu Ratiu, Efremu Pandrea si Tom'a Cipu, propune a se aduce acestoru domni d'in partea adunarei multiamita protocolaria.

Ceea ce se primesce cu placere.

17. Punendu-se la ordinea dilei raportulu comisiunile bugetarie referentele acesteia dn. Ioanu Codru Dragusianulu ceteșce postu de postu bugetulu statutu de majoritatea comisiunile pre anulu 1870, prebas'a proiectului de buget facutu de comitetulu asociatiunei in siedint'a sa d'in 2. Aug. 1871 si alatu ratu la protocolu sub lit. H, aratandu totu-deodata că in comisiune s'a ivit u si unu votu separatu ali minoritatii, care si-a rezervatu a-si face propunere sa deosebitu, la posit. 1-a d'in proiectulu bugetarit.

Dupa acésta dn. presiedinte pune la ordine desbaterea generala asupra bugetului, la care dn. protc.

Acésta foia ese cate 3 côle pe luna si costa 2 florini v. a. pentru membrii asociatiunei, éra pentru nemembri 3 fr. Pentru strainatate 10 franci cu porto postei.

Abonamentulu se face numai pe cate 1 anu intregu. Se aboneaza la Comitetulu asociatiunei in Sibiu, seu prin posta seu prin domnii colectori.

popu Ioann Metianu luandu cuventulu arata, că nu afla in bugetu neci unu stipendiu menit pentru juristi, de cari avemu inca mare trebuintia, de aceea propune, a se prevedea in bugetulu an. 187 1/2 doue stipendie pentru juristi, fiindu a se luá sum'a nece-saria d'in remuneratiunea prevediuta in bugetulu comitetului pentru unu cancelistu alu asociatiunei si oblegandu-se juristii stipendiati a lucrá in cancelari'a acésta.

Dn. dr. Racuciu intréba, că nu ar fi bene se se cetésca si votulu minoritatiei, la care respunde negativ dn. Elia Macelariu.

Dr. Borcia springesce propunerea dlui I. Metianu cu adausulu, că se se decida numai in principiu crearea a duoe stipendie pentru juristi, éra isvorulu d'in care se se forméza acestea, se se erueze la desbaterea speciale.

I. V. Rusu e contra delaturarei unui cancelistu alu asociatiunei, de alta parte inse se invioiesce in principiu cu propunerea de a se crea stipendie si pentru juristi.

Ios. Puscariu springesce propunerea lui Metianu.

In fine modificandu-si I. Metianu propunerea in sensulu cuventelor dr. Borcia, presidiulu puné la votisare acésta propunere si adunarea o primesce.

Dn. Marinu propune cu privire la postulu alu 9-lea d'in bugetu, că stipendistulu asociatiunei menitu de a studiá agricultur'a si silvicultur'a afara d'in Transilvani'a, se se deoblige a studiá numai agronomia si a serví apoi că profesoriu la unu institutu romanu de agricultura infiintiandu in patria.

Asupra acestei propunerii se incinge desbaterea, la care iau parte I. Puscariu dechiarandu-se contra dn. presiedinte, care e de parere, că stipendistulu se se ocupe mai antaiu cu agricultur'a si apoi dupa absolvirea acesteia si cu silvicultur'a.

I. Codru Dragusianulu propune, că stipendiulu se fia menitu numai pentru silvicultura; Gremoiu si Metianu, springescu propunerea lui Codru Dragusianulu. In fine Macelariu aratandu, că aceste se tienu de desbatere speciale, propune inchiderea desbaterei generali si trecerea la desbaterea speciale, care propunere se primesce d'in partea adunarei.

Comisiunea bugetariu propune cu majoritate postulu I., remuneratiune pentru secretariulu I. că redactoriu alu fóiei asociatiunei trans. cu 400 fr. v. a.

La acésta dn. adv. I. Pop'a desfasiura votulu separatu alu minoratii, că de óre-ce prin edarea fóiei Transilvani'a, pàna acumu nu numai că nu s'a adusu neci unu venitul fondului, ba d'in contra pre totu anulu deficitu, si apoi de alta parte fóia cumu se derigéza de presentu, inca se ceteșce prea puçinu si prin urmare nu avemu neci folosu spirituale dela ea, astfelui propune incetarea fóiei „Transilvani'a" si ster-gerea postului de 400 fr., că remuneratiune pentru redactorulu ei, d'in bugetu.

Escandu-se o desbatere infocata asupra acestui punctu, propunerea lui Pop'a e combatuta de I. Ro-

manu, Vis. Romanu si I. Rusu, care sustieni propunerea majoritatiei, d'in motivele, că asociatiunea nòstre nu este banca de castigu materialu, ci scopulu ei este curatul intelectuale si că astufeliu nu avemu de a asteptá d'in edarea fóiei ceva castigu materiale, si apoi in privintia intelectuala, fóia este destulu de insemnata si corespundiatória scopului asociatiunei.

Iosifu Puscariu este pentru votulu minoritatiei.

Dr. I. Borcea face in privintia acestei cestiuni propunere, că postulu 1 si 2 d'in bugetu se se contraga intru unulu, staverindu-se numai pentru unu secretariu salariulu anuale de 600 fr. v. a., si acestu secretariu se fia obligatu a redige si fóia „Transilvani'a."

Dr. Nic. Popu sustiene propunerea minoritatiei, pre candu dn. Vis. Romanu si adv. Romanu pledéza pentru sustienerea fóiei, propunendu celu d'in urma inchirarea desbaterei asupra acestui obiectu.

Dupa-ce dn. redactoriu alu Transilvaniei George Baritiu, îsi desfasiura punctele sale de vedere, d'in cari a purcesu la redigerea fóiei desu-amintite, aratandu totu-odata greutatile cu cari a trebuitu se se lupte la redactarea fóiei, de óre-ce densulu, nu a primitu sucursulu spirituale alu publicului in acésta privintia, éra de alta parte densulu, la primirea redactiunei, si-a oferit espresu colucrarea sa, numai pre terenulu istoricu, astufeliu au urmatu, că in fóia n'au potutu se apara materii variate, pentru töte clasele publicului, si d'in acestea motive, densulu simtindu greutatea, cu care e impreunata redigerea fóiei, mai de multe ori si-a datu demisiunea sa, si éra acumu de nou îsi depune inaintea adunarei demisiunea sa de secretariu primariu, propunendu, că spre venitoriu fóia se se redige in Sibiuu, in sinulu comitetului; si dupa-ce mai vorbescu dn. I. Pop'a pentru propunerea minoritatiei si Codru Dragusianu pentru votulu majoritatiei, face Macelariu propunerea formale, că in privintia votisarei asupra acestui punctu, se se purcédă la votisare nominale. Acésta propunere formale se springesce de dn. redactoriu alu „Federatiunei" Ales. Romanu.

In urm'a acésta I. Pop'a in numele minoritatiei recede dela propunerea sa, si-si sustiene numai propunerea dn. Borcea.

Dupa-ce demisiunarea dlui Baritiu nu se primesce d'in partea adunarei, dn. presiedinte intréba, déca adunarea voiesce a se pune la votisare propunerea dn. Borcea.

Inainte de a se trece la acésta, mai vorbescu in acésta cestiune Nic. Densusianu combatendu propunerea dlui Borcea, I. Rusu dechiarandu, că-si dà demisiunea de secretariu II., déca se va primi propunerea acésta, si Nic. Stravoiu spriginindu propunerea lui Borcea.

In fine dn. Vis. Romanu si Ios. Romanu spriginindu in principiu propunerea lui Borcea, facu urmatóri'a noua propunere: „Positiunile d'in bugetu de cète 400 fr. v. a. pentru fia-care d'in ce-i doi secerari ai asociatiunei, se se primésca cu acelu adausu,

că în casu candu dn. G. Baritiu totu aru mai sta pre langa demisiunea sa, comitetulu se fia autorisatu a dispune cele de lipsa pentru redigerea foiei, provisorice, pâna la cea mai de-aprōpe adunare.“

Alutantu pledéza pentru propunerea comisiunei, pre candu I. Rusu se róga de nou a i-se primí demisiunea, éra Macelariu recomanda propunerea lui V. si I. Romanu. Dupa acésta la staruinti'a unoru membrii se pune la votisare nominale propunerea dlui Borcea, si dupa-ce se conscriu d'in partea notariatului numele membrilor presenti, constatandu-se numerulu de 50, se purcede la votisare nominale si se respinge propunerea dlui Borcea cu 35 voturi contra 15.

Dupa acésta se pune la votisare prin ridicare propunerea lui V. si I. Romanu, care se primește cu majoritate.

Dn. secretariu II. Rusu dechiara, că-si resvera dreptulu a sustiené séu retrage demisiunea sa, dupa ce se va fi votat bugetulu.

18. Dn. presiedinte cetește o depesia telegrafica a dlui prof. I. Antinescu d'in Ploiesci, prin care acesta aduce urarile sale asociatiunei, si o telegrama a dlui adv. d'in Abrudu I. Harsianu, prin care acesta insciintieza adunarea, că ofere in favorulu academiei romane de drepturi 200 fr. v. a.

Ambele telegrame se primește d'in partea adunarei cu vii urari pentru sanetatea respectivilor.

Cu acésta fiendu tempulu inaintatu, la 2 óre d. a. se redica siedinti'a prefigunduse d'in partea presidiului continuarea ei la 5 óre d. a.

(Va urma.)

Raportulu secret. II. despre activitatea comitetului asoc. trans. in cursulu an. 187%.

Prea onorata adunare generale!

I.

Comitetulu asociatiunei trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, conformu §-lui 32 lit. g. d'in statute, are onore prin subscrisulu, a supune la cunoșcienti'a si apretiarea prea on. adunari gen. lucrările sale mai momentóse de pre a. asoc. 187%, si totu-odata a-si presentá propunerile sale, relative la promovarea afacerilor asoc.

Comitetulu asoc. in cursulu anului ce espiréza degiá, a tienutu cu totulu 20 siedintie, d'in care 10 ordinarie si érasi 10 estraordinarie. Dupa cumu se dovedesce destulu de invederatu d'in respectivele procese verbali, publicate regulatu in intregu coprensulu loru in organulu asoc. „Transilvani'a,“ comit. s'a nesuitu cu tota potentio'a acuratetia a corespunde missiunei sale. Mai inainte de tote si-a tienutu de datoria principale, a se ocupá — pre langa alte afaceri curente — cu punerea in lucrare a conclusiilor aduse in adunarea gen. d'in anulu trecutu. D'intr'acele vine a se mentiuná aici conclusulu de sub p. XIV. relativu la impartirea stipendialoru si ajutoria-

loru preliminate pre 187%. Atâtu stipendiale cătu si ajutoriale asoc. se conferira pre cale concursuale, urmanduse si cu asta ocasiune principiulu, că aceli teneri, carii in anulu precedente se bucurara de vreunu stipendiu d'in partea asoc., se se lase si pre an. scol. 187% in usuarea avutelor stipendia, déca satisfacündu conditiunilor recerute, le-au meritá prin progresulu in studia si prin portarea morale. Astfelui, conformu amentitului principiu se lasara in usuarea avutelor stipendia urmatorii teneri: Petru Em. Prodanu si Ioane Marcusiu, ambii ascultatori de filosofia in an. III-lea, fia-care cu stipendiu de cète 300 fr. v. a.; Stefanu Chirilla practisante in specialitatea agronomica la inspectoratulu dominiului archiducelui Iosifu in Kis-Jenő, cu stipendiu de 330 fr.; si Nic. Fogarasiu studente in VI. clase la scól'a reala evang. d'in Sibiu. Celealalte stipendia se conferira pre cale concursuale in modulu urmatoriu: a) unu stipendiu de 300 fr. destinat pentru unu ascultatoriu de technica se conferí tenerului Mich. Vasile stud. la institutulu politehniciu in Vien'a; b) doue stipendia de cète 50 fr. destinate pentru gimnasisti, se conferira tenerilor August. Moldovanu, studente in VIII. clase la gimnas. d'in Naseudu, si lui Valeriu Ardeleanu, stud. érasi in VIII. clase la gimnas. de statu d'in Sibiu; c) unu stipendiu de 50 fr. destinat pentru unu realistu, se conferí lui Nicolae Trandaburu, stud. in II. clase la scól'a reala rom. d'in Brasovu. d) In asemenea modu se impartira si ajutoriale destinate pentru sodali, capaci de a se face maestrii, cumu si pentru invetiaceii de meseria, si anume: doue ajutorie de cète 50 fr. pentru doui sodali de meseria, se conferira lui Demetru Caianu, sodalu de fauru si lui Vas. Dolianu, sodalu de pantofariu, ambii d'in Clusiu, ér cele 4 ajutorie de cète 25 fr. destinate pentru invetiaceii de meseria se conferira lui Dem. Lucaciu, invetiacelu de ciobotaria (cismariu) in Fenesiulu-sasescu, lui Ioane Tohati, invetiacelu érasi de ciobotaria in Bistritia, lui Artemiu Trifanu, invetiacelu de ciobotaria in Abrudu, si in urma lui Ioanu Vestemeanu, invetiacelu de papucaria in Sibiu. e) In urma se mai impartira si doue premia de cète 25 fr. destinate pentru prasitorii de altoi, si anume: unulu se conferí lui Nic. Resnovanu d'in Brasovu, ér celealaltu se conferí lui Mich. Domide invetiatoriu in San-Giorgiu. Prin urmare asociatiunea nostra d'in modestele sale midiulóce a mai sacrificatu pre altariulu scientieloru si alu culturei, cumu si pentru incuragiare la imbratiasirea meseriilor că unu factoriu important pentru ameliorarea starei materiale a natiunei, a sacrificatu sub titlu de stipendia si ajutoria si pre an. 187%, ce espiréza degiá, considerabil'a suma de 1680 fr. (a se vedé protoc. sied. comit. d'in 31. Aug., 23. Sept., 14. Oct., 8. Noembre si 6. Dec. 1870).

Conformu conclusului luat in adunarea gener. dela Naseudu a. tr. sub p. XVII. pos. 2 si 8, s'au mai publicat d'in partea comitetului, concursa: a) pentru elaborarea unei carti agronomice acomodate pentru

poporulu nostru, defigânduse terminulu concursului pâna in 1. Maiu 1872, si unu premiu de 500 fr. v. a. b) Altu concursu pentru elaborarea unei carti de igienă popolaria, cu terminalu pâna la adunarea gen. a asoc. d'in an. 1872 si pre langa premiu de 50 galb. (a se vedé prot. sied. comit. d'in 8. Noembre 1870), S'a impartasitu cu subcomitetele despartimentelor cerc. ale asoc. conclusulu adun. gener. dela Naseudu de sub p. XVII. pos. 3 lit. b) relativu la introducerea unui registru (carte de aur), in care se se eterniseze numele barbatiloru celor mai distincti prin beneficia si sacrificia in favórea inaintarei literatutrei si culturei poporului romanu (sied. comit. d'in 8. Noembre 1870).

S'a impartasitu cu comitetele despart. cerc. ale asoc. degiá infientiate altu conclusu alu adunarei gen. dela Naseudu de sub p. XVII. pos. 7 relativu la cumperarea unui bunu corespunditoru d'in midiulócele asoc., cerenduse concursulu benevoitoriu alu aceloru comite cerc. in privint'a realisarei scopului intentionatu. Pâna acumu inse acestu comitetu n'a primitu d'in neci o parte neci o scire, cu atâtu mai puçinu vreunu ofertu despre unu atare bunu, ce ar fi se se cumpere pentru asociat. (sied. comit. d'in 8. Noembre 1870).

Meritéza distincta si recunoscatoria amentire aici activitatea desvoltata in interesulu asoc. d'in partea comitetelor cerc. ale despart. asoc. degiá infientiate. Aceste comite cerc. nu numai, că venira in ajutoriulu sporirei fondului asoc. prin culegerea si tramitterea de sume considerabili că tacse de membrii ord. si ajutatori, cumu si că colecte, ci totu-odata contribuire intru unu modu demnu de tota recunoscientia, si la latirea si desvoltarea morale si spirituale a activitatiei asoc. si mai alesu in cea ce privesce cultur'a poporului. In adunarile gen. cerc. ale unor despartimente, se tienura si disertatiuni insufletitorie despre diverse specialitati de scientia, referitorie la cultur'a materiale si morale a poporului.

Pâna acumu in teritoriul asoc. s'a infientiatu 13 atari despartimente cu comitetele cerc. respective, si anume in Brasovu desp. I., in Fagarasiu desp. II., in Sibiuu desp. III., in Sasu-Sabesiu desp. IV., in Abrudu desp. VII., in Alb'a-Iuli'a desp. VIII., in Clusiu desp. X., in Siemleulu Silvaniei desp. XI., in Deesiu desp. XII., in Gherl'a desp. XIII., in Turd'a desp. XVIII., in Blasiu desp. XX. si in Sighisiór'a desp. XXI. Se speréza, că in scurtu tempu se voru infientia si constituí si celealalte 9 despart. cerc. prevediute in conclusulu comitetului centr. d'in 7. Dec. 1869 relativu la formarea si arondarea despart. cerc. ale asoc. D'in partea celor mai multe comite cerc. s'a facutu si pasii de lipsa pentru infientarea agenturilor comunali prevediute in regulamentulu asoc. Aceste agenturi inca suntu de o importantia considerabile pentru prosperarea asociat. nóstre, atâtu d'in punctu de vedere morale, cătu si materiale. Ba in unele despart. s'a si infientatu si constituitu degiá agenturile comunali. Frumosulu succursu materiale,

ce obtienù asoc. nóstra in decursulu an. 187%, prin staruint'a si zelulu laudabile alu comit. cerc., cumu si a mai multoru barbati demni ai nostrii, se va vedé d'in raportulu cassei asoc.

Cu celu mai deosebitu zelu s'a ocupatu acestu comit. cu punerea in lucrare a conclusului adunarei gener. dela Naseudu de sub p. XVII. lit. a) relativu la procurarea midiulócelor necesarie la infientiare si sustienerea unei academii romane de drepturi.

Spre realisarea acestui scopu de o importantia atâtu de vitala pentru esistentia si viitorulu natiunei nóstre, conformu amentitului conclusu, s'a emisu urmatóriele dispositiuni:

a) S'a emisu unu apelu cătra romani si toti iubitorii de progresu, carele tiparinduse in 5000 exempl. s'a tramsu pre la töte directiunile despart. cerc. ale asoc., pre la redactiunile foilor romane d'in Austro-Ungaria si Romani'a, ér in acele parti, unde inca nu s'a infientat despart. cerc., s'a tramsu dloru colectori resp. Totu-odata s'a alaturatu la acelu apel si cóle de subscriptiuni pentru doritorii de a contribu in favórea fondului de academia.

b) Totu-odata s'a substernutu o cerere cătra in. ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune pentru esoperarea unui ajutoriu d'in cuthia statului in favórea infientandei academii.

c) S'a recercat in fine cu tota caldur'a si asociatiunile sorori d'in Aradu si Cernauti, că si densele d'in parte-si se conlucre spre realisarea scopului intentionatu (sied. comit. d'in 11. Maiu 1871).

Comitet. in siedint'a sa d'in 30. Maiu a. c. si deschise in sinulu seu o lista de subscriptiuni, si mai multi domni membrii, dupa potentia, nu lipsira a-si sacrificá denariulu loru pre altariulu culturei nationali mai inaintate. Dupa raportele primite, apelulu comit. si afla resunetulu dorit in despart. cerc. alu asoc., cumu si in alte parti. Că-ci necesitatea infientiarei institutului, ce se intentionéza, e de comunu recunoscuta si simtita d'in partea natiunei nóstre. Cu ocasiunea adun. gen. cerc. alu despart. Sabesiului (IV), tienute la Miercurea in 30. Maiu a. c., membrii de facia, si subsrisera in favórea fondului de academia o frumósa suma de 2432 fr., d'in carea o parte, adeca 255 fr. s'a si incassatu degia la fondulu academie. Acestu exemplu nobile, credemu că si-va afla imitatori si in alte desp. cerc.

Asociatiunea, precum si de comunu cunoscutu, dà la lumina acumu mai de 4 ani, o foia a sa propria: „Transilvani'a“, carea pâna acumu neci materialmente, neci moralmente nu se bucura de spriginulu si imbraciasiarea dorita si asteptata; numerulu abonatiloru ei, pâna acumu abia este de 218 insi, ér deficitulu pre anulu 1870 dupa computulu esaminat si pertractat in siedint'a comit. d'in 7. Fauru a. c. (§ 24) a fostu, aici intielegânduse si remuneratiunea redact. resp. de 580 fr. 29 cr. v. a.

Comitetulu, in poterea misiunei sale, simtienduse datoriu a pune in aplicare töte mesurile si midiuló-

cele legali si convenintiose, ce potu contribui la prosperarea materiale si morale a asoc., aflatu cu scopu a emite si a tipari nescari instructiuni pentru agenturile comunali si comitetele cerc., instructiuni, relative la regularea manipulatiunei interne pre la desp. cerc., si totu-odata s'au alaturat la acele instructiuni si nescari consemnari, resp. registre pentru inscrierea contribuirilor incurende la asoc., parte dela membrii ord. si ajutatori, parte dela alti benefactori.

Pre candu amentitele acte de o parte si-au insenatarea sa d'in punctulu de vedere alu introducerei unei uniformitati in manipulatiunea interna a afacerilor asoc. totu-odata de alta parte, au scopul salutariu, de a sterni o activitate si emulatiune nobila pre terenulu spriginirei materiale a asoc.

Comitetulu dorindu, ca productele literarie, respective manuscritele nemuritorilor Clainu si Sincai, ce se pastră in archivulu episcopescu d'in Oradea mare, se vedea odata lumin'a, si astfelii natiunea se devina in proprietatea acestoru tesauri nationali, n'a lipsit si in anulu acesta a urgitá estradarea acelor manuscrite; pana acumu inse totu fara de resultatu dorit (sied. comit. d'in 6. Dec. 1870 § 195 si 3. Ian. 1871 § 9).

Asemene 'si tienu comitetulu de datoria in interesulu progresului literariu, a recomandá in caldurós'a imbraciassiere si spriginire a publicului romanu, traducerea in limb'a romana a istoricului clasiciu Cornelius Tacitus, elaborata de fericitulu odinióra direct. gimn. Gavr. Munteanu si edata sub auspiciole si cu spesele delegatiunei societatiei academice romane d'in Bucuresci.

In fine comit. se simte datoriu a aduce la cunoșcient'a prea on. adunari gen., cumu-că in anulu decursu 187%, se afla necesitatua spesa cu 189 fr. 94 cr. preste sumusior'a de 50 fr. preliminata pentru spese extraordinarie; dar aceste spese precum se va vedea si d'in computulu dlui cassariu, suntu pre deplinu justificate de cerentiele si interesele afacerilor asoc., si de aceea crede, că adun. gen. va binevoi a le aproba.

II.

Dupa cele premise, comitetulu are onore a asterne prea on. adunari gen. spre deliberare si aprobarie urmatórieie sale proiecte:

a) Proiectulu relativu la modificarea §§. 7 si 22 d'in statutele asoc., astfelii ca si corporatiunile resp. personale morali, in casulu, deca suntu membrii ord. ai asoc., se se pota bucurá de dreptulu votisarei in adun. gen. ale asoc., prin cete unu representante alu seu legitimatu. Acestu proiectu se face in urm'a conclusiunei luate in siedint'a adun. gen. dela Naseudu tienute in 9. Aug. 1870 p. XX., se alatura aici sub a) (sied. comit. d'in 18. Iuliu a. c.).

b) Proiectulu de bugetu preliminaru pre anulu asociat. 187%, carele se alatura sub b) (sied. comit. d'in 2. Aug. a. c.).

Cu aceste inchieu acestu raportu, orandu asoc. nóstre, prosperare si inflorire in favórea culturei si inaltiarei natiunei nóstre.

Sibiu in 1. Aug. c. n. 1871.

Ioane V. Rusu,
secret. II. alu asoc. trans.

Cetitu, pertractatu si aprobatu in siedint'a estraord. a comit. d'in 1. Aug. 1871.

Monografi'a Fagarasiului.

Districtulu Fagarasiului este situat in partea meridionala a Transilvaniei.

Se imparte in cerculu superiore si interiore.

Cerculu inferiore jace pre unu siesu intensu, ér celu superiore constă d'in vali si dealuri.

Se marginesce de catra resaritul cu districtulu Brasiovului, de catra amédi cu Romani'a libera, de catra apusu cu scaunulu Sabiniului, de catra médianópte cu scaunele Nocrichu, Cincu, comitatulu Albe superiore si scaunulu Rupei. Oltulu 'i spala acesta parte in lungime.

Cuprinde 40 miluri patrate, una urbe cu un castelu de renume istoricu si 81 sate cu 87,579 locuitori, d'in cari romani 76,862, ér restulu de 10,717 constă d'in sasi, unguri, germani, evrei si tiegani, clocuiescu mai compacti in urbea Fagaras si satel Sierpeni si Cărtia. Acestia dupa religiune se impart in gr. orientali, greco- si romano-catolici, luteran calviniani, unitari si israeliti, au 116 biserice, 10 scole populari, d'in cari 14 normali si capitali.

In sistem'a muntilor Carpati de catra media-émerita a se memorá muntele Negoiulu cu 8040 urme, Surulu cu 7259 urme.

D'in muntii Carpati esu una multime de riuri limpedi ca cristalulu, ce tote in directiune nordu-ostic curg cu murmur si rapediune in Oltu.

Aceste riuri suntu pline de pastravi, mreni, cler crajeti si tipari.

Pamentulu e pietrosu si sterile, inse cultivandu cu diligentia, devine forte productivu.

Paduri suntu multe, mai alesu in cerculu supriore si de-alungulu pôleloru Carpati, asemenea arbori fructiferi.

In valea Sincei suntu mine de argentu si la stulu Holbacu carbuni de pétra, dara neesplotati.

Animalele domestice nu diferescu de genurele speciele cunoscute in Transilvania, ér d'in cele sabatice merita a se memorá ca mai rari, caprele negursii, vesunii, vulpele, risii, capriorele, mítiele selitice, vidrele, helcií, dehorii, gainele selbatice si potnicile.

Clim'a e stemperata.

Castelulu Fagarasiului, dela care 'si ia numurbea si districtulu, pre tempulu Daciloru s'a num Fogar, ce sub imperatulu Traianu la 104 s'a de-matuit, sub imperatulu Claudiu in a. 270 s'a reedificat.

de una data cu Clusiulu, si acesta dela Claudiu s'a numitu Claudiopolis, ér Fagarasiulu Caesurgis, ce la 370 s'a nemicitu de Huni^{*)}, si apoi s'a restauratu dupa anonomulu romanescu la Sincaiu in a. 1300 de boieriulu Stef. Mailatu, dupa Turocz de Ladislau Opor, ér dupa istoriculu Szegedi de vod'a Transilvanie Petru Szegedi, si s'a tienutu multu tempu de principatulu Valachiei.

Radu Negru, principele si ducele de Omlasiu si Fagarasiu dupa cronic'a lui Constantinu capitanulu avendu disensiuni cu ungurii si cu sasii, la a. 1215 trece d'in castelulu edificatu in coltiulu Brezei la Campulungu, acolo 'si redica resedent'a si unu monasteriu, i-se supune Basarabu banulu Craiovei, si domnesce preste Tiér'a romanésca cu cinci judetia, preste tienutulu Craiovei pâna in Dunare si pâna la fluviulu Siretu, cu tempu isi stramuta resedent'a la curtea de Argesiu.^{**) Domn'a preste Omlasiu si Fagarasiu o conserva si urmatorii lui, ce comprobéza decretulu regelui Andreiu alu II. d'in 1291, in care se dice, că Fagarasiulu este alu lui Ugrinu si mai inainte a fostu alu strabunilor sei, se comproba prin antiqua historia Valachiae a lui Engel pag. 147, in care cetimu acestea: „La an. 1290 erá unu romanu de nascere cu numele Ugrinu, domnu si despunitoriu alu Fagarasiului si alu Sambetei, d'in care se trage famili'a Vacaresciloru, ce si astadi i mai conserva emblema in memoria, că strabunii acesteia dominira in Fagarasiu;“ se comprobă prin transumptulu Clusiu-Monosturu d'in 1727, in care se arata, că Vladu voda se numesce ducele Fagarasiului, si daruiesce fratiloru Stefanu si Romanu Boieriu satele Voivodenii si Luti'a, ér in Sambat'a superiore mosiiele Baiulu, Vladu si muntele Mosiulu; se comprobă prin diplom'a lui Vladu d'in a. 1369, in care recomenda catholiceilor d'in Vlachi'a pre sufraganulu episcopului Demetriu d'in Transilvani'a; se comprobă prin diplom'a lui Ladislau II. Basarabu data in Argesiu in diu'a despartirei ss. apostoli an. 1372, in care diligentelui ostasiu Ladislau filiulu lui Janu de Dobko si nepotulu banului Miked consangénului seu donéza têrgulu Sárkány (Sierpeni), vilele Veneti'a, Cuciulat'a, Héviz (Apa-calda) si Dobko cu tóte apertinentiele sale; se comprobă prin diplom'a lui Mircea voda data in Lublinu in ajunulu S. Vergure an. 1390, prin diplom'a totu a acestuia data in Brasiovu in a 2-a domeneca a Paresemiloru a. 1395. Cea de antaiu contine tractatulu de aliantia cu Vladislau regele Poloniei in contra lui Sigismundu regele Ungariei, ér a dou'a tractatulu cu Sigismundu in contra turciloru^{**}); se comprobă prin transumptulu capitulului catedrale alu basericei Carolino-Albense d'in 1843, in care se citéza diplom'a lui Paulu de}

Thomor, castelanulu si capitanulu castrului tierei Fagarasiului cu datulu „Fagarasiu feria tertia proxima ante festum Sancti Stephani regis Hungarorum d'in 1511, ce contine recunoscerea donatiunei lui Mircea voda facuta lui Coste strabunulu lui Radu Vulcanu si Vasu fii lui Comsia, lui Radu fiulu lui Stoica si Stanislau fiulu lui Sándor, si lasarea loru in posesiunea intréga a satelor Vistea superiore si inferiore, ér a Arpasiului inferiore de diumatate; se comprobă prin diplom'a lui Ioanu Vladu voda data in Tergoviste in a. 1452, in care lui Stanciu Mailatu daruiesce a trei'a parte d'in teritoriulu si padurile satului Deseani, unde si astadi mai eksista multi Mailatesci, cu totii boieri.) Istoriculu Filstich in Hist. Valachor. inca recunoscă, că tiér'a Fagarasiului a fostu data de cătra regii Ungariei pre mai multu tempu domnilorui Valachiei, că fiduciari ai loru, buna óra cumu erau date castelele Ciceulu, Cetate de Balta, si Ungurasiulu (Bálványos) domnilorui Moldovei.

Cipariu in notele la cuventulu de inaugurare a asociatiunei transilvane romane pag. 132 dice: „Mathia donéza sasiloru tienutulu Fagarasiului si Omlasiului, cari prin diet'a Ungariei d'in 1467 erau rezervate pentru principii Valachiei, si pre cari multi romani le-au tienutu, si anume Mircea voda 1395, date de Sigismundu, Vladu voda fiu seu 1431, Danu voda 1460 si Udriste pâna la 1464.“ Istoriculu Timonu dice, că la a. 1510 Michaiu voda asasinatu in Sabiniu inca avusese jurisdictiune asupra tierei Fagarasiului, că-ci i favoră regele Vladislau parte pentru speră dela elu ajutoriu in contra turciloru, parte spre usiurarea essiliului, in care eră.

La a. 1530 Ioane Zápolya daruiesce tiér'a Fagarasiului lui Tom'a Nádasdi in semnu de recunoștința pentru apararea Budei contra Ferdinandiloru, ér acesta dupa-ce fusese alesu de palatinu alu Ungariei, cede acésta posesiune sororei sale An'a Nádasdi si barbatului ei Stefanu Mailatu.

Acesta e de una si aceeasi familia cu boieriulu Stanciu Mailatu d'in Deseani, si insusi producatoriulu diplomei vecchi, ce se află in archivulu d'in Bud'a edita de regele Ludovicu la 1526, in care se dice, că boieriulu Stefanu Mailatu de Comana s'a catholizatu, a trecutu in Ungari'a cu fii sei Comsia, Ioanu, Nagovicze, Zehanu, Dumitru, si cu fiia sa Mart'a caruia Petru Coppany si fiu seu Gregorius in a. 1511 i-a inscris a patra parte d'in totalitatea posesiuniei sale Crihalm'a.“^{**})

Acestu Mailatu că si Tom'a Nádasdi se usitase de titulatura: „perpetuus terrae Fogaras comes,“ si fusese pusu de Ferdinandu emululu lui Zápolya de gubernatoriu alu Transilvaniei d'inspreuna cu Emericu Balassa, si apoi se conjurara la Vintiulu inferiore adoperanduse a trage cetatile Transilvaniei pre partea lui Ferdinandu. Dara, dupa-ce presintise, că Zápolya

^{*)} Historia domus seu conventus Fogarasiensis fratrum minorum, mspt. inceputu de Pater Bonaventura Szász la 1776.

^{**) Cronic'a lui Georgiu Sincaiu tom. I. pag. 249.}

^{***) Cronic'a lui Georgiu Sincaiu tom. II. pag. 341, 358 si 365. Friedvalski pag. 80—84.}

^{*)} Archivu pentru filologia si istoria pag. 424.

^{**) Cuventu la inaugurarea asociat. trans. rom. pag. 122.}

se pregatesce cu óste mare, s'a retrasu in castelulu seu Fagarasiu, unde 'lu impresurase Valentinu Török ducele lui Zápolya. In 7. Maiu 1540 in diet'a tie-nuta la Turd'a socii lui de conjuratiune Balasta si Franciscu Kendi castigara agratiare, ér Mailatu, carele nu se infacisiase, s'a condemnatu. Intru aceea móre Zápolya la Sabesiu, si mórtea lui se ocultéza pàna candu amicii tronului tractéza de pace cu Mailatu. Acésta pace se'si incheiase in form'a sa. Dara unii d'in aristocrati trecusera in partea lui Ferdinandu si se intrunisera in dieta la Sabesiu in 29. Aug. 1540. Aici Stefanu Mailatu si Emericu Balasta se realegu de voivodi ai Transilvaniei. Veduv'a Isabela regina se plange asupra acestei defectiuni la Solimanu, carele comite cu asprime nobilime se sprinésca pre infantele Sigismundu, si se'si retrega ajutoriulu dela Mailatu, si apoi tramite pre Achmetu Balibeg pasia Nicopolului si pre Petru Raresiu domnulu Moldovei in Transilvani'a cu ordinu: se-i duca prinsi vii séu morti pre ambii voivodi. Mailatu se inchide d'in nou in castelulu Fagarasiu. Intru aceea Petru Raresiu, caruia Mailatu avea de a multiamí nemicirea óstei lui Gritti la Mediasiu ecsacerbatu pentru ingratitudinea acestuia d'in a. 1536, pre candu 'i impresurase presidiulu d'in Ungurasiu, si mai alesu pentru aceea d'in a. 1538, candu 'lu constrinsese a capitulá in castelulu Ciceu, recurge la una stratagem'a; 'i oferesce tractatu de pace, 'i tramite in castelu ostateci turci de conditiune inferioare, ci imbracati splendidu, 'i jura de impreuna cu Balibeg, cà pàna candu va fi sórele pre cerin nu are de a se teme de neci una insielatiune. Mailatu neintielegûndu acestu juramentu depusu cu reservatiune mentale, le crede, acceptéza acestu ofertu, si ésa la densii, unde la inceputu se primesce cu tóta onórea, dara dupa apunerea sórelui, că si cumu ar fi espiratu induciele 'lu prindu, 'lu léga si 'lu espedéza in Turci'a, unde a si moritu la a. 1551.*)

Dupa acésta trista intemplare soci'a lui Mailatu cu fiulu seu Gavrila si cu fiic'a sa Margaret'a a tre-cutu in Ungari'a, de unde Gavrila Mailatu nu preste multu érasi se reintórcce la Fagarasiu, legitim'a sa ereditate, dara n'a petrecutu aici indelungatu, cà-ci Casparu Békesi romanulu d'in Caransebesiu favoritulu lui Ioane Sigismundu**) 'lu intimidara, cà sultanolu ar fi maniosu pre elu pentru portarile tatalui seu, si i-ar atentá viétia. In modulu acésta 'lu induplică, că posesiunea sa d'in tiér'a Fagarasiului d'impreuna cu opidulu sacsonicale Téc'a se le vendia lui Ioane Sigismundu cu 20,000 fr. unguresci in auru, ceea ce s'a si intemplatu la a. 1567. Dupa primirea acestei sume se stramutà cu tóte ale sale in partile Ungariei supuse domniei lui Macsimilianu, si apoi Ioane Sigismundu daruiesce Fagarasiulu lui Casparu Békesi. Acésta donatiune o intaresce si imperatulu

Macsimilianu II. prin diplom'a d'in 3. Iuliu 1573 memorabila fórté, nu numai pentrucà de intr'ensa se vede, cà Mailatescii posiediura tiér'a Fagarasiului de impreuna cu famili'a si-esi cumanatitu Zalatári, ci si pentrucà ne convinge, cumu-cà imperatulu Macsimilianu si sub domni'a lui Stefanu Báthori trei ani intregi influintia cu potere de suveranu in afacérile interne ale Transilvaniei, si pre acesta 'lu considerá numai de unu fiduciariu alu seu. In acestu respectu a fostu ajutatu de aristocrati'a tierei pururea malcontente, carea prin resturnature séu precum dicemu acuma prin loviri de statu sperá asi multiamí ambitionea, si cu deosebire fusera ajutatii de capii conjuratiunei Casparu Békesi, Mich. Csáki si Cristofor Hagymáti, carii cu totii tractau cu Macsimilianu in contra lui Báthori. — D'in acestu incidente si mai vertosu spre a curatí tiér'a de elemente nemultiamite Báthori si propune a scóte cu totu pretiulu pre Békesi d'in posesiunea tierei si a castelului Fagarasiu. — Deci mai antaiu face pretensiune asupra Fagarasiului in numele Margaretei Mailatu consórtei lui Andreiu Báthori unchiulu seu, si tramite la densulu pre Georgiu Blandrata si pre Alecsandru Kendi cu comisiune: se-i oferésca sum'a de bani, ce-o numerase Ioane Sigismundu lu Gavrila Mailatu, si se-lu provóce a restituí Fagarasiulu ereditoru legitimi. Békesi nu primeșce acestu ofertu, ci se opune cu cerbicia d'in care causa Báthori se afla necesitatul a procede in contra-i pre calea legei. Actiunea se motivéza, că cu ocasiunea vendiarei acestui dominiu nu s'a observatul decretul tierei, a fostu vendutu de fratele Margaretei fără scirea si voia acesteia, ma in demnulu si prejudiciulu ei. — Békesi nu recunóisce competencia forului, si replica, că elu are se respondia numai inaintea unui foru constituindu de imperatulu Macsimilianu, si totu-unadata face pasii spre a se asurá de ajutoriulu acestuia. Macsimilianu se folosesc de ocasiunea oferita, si tramite unu jure consultu alu seu in Transilvani'a cu plenipotentia de a se pronunciá in acésta causa. Ci in locu de a se impacá spiritele agitate prin machinatiunile poterice ale partitelor, si astfeliu a se ajunge scopulu, in care culminań tendentiele si dorurile imperatului, se turbura pacea si trancuitatea intregei Transilvania. Ceea ce pervenindu la urechile turcilor si propunu a prendre pre Békesi si a ocupá Fagarasiulu.

Báthori, că se-i prevenia, si astfeliu se le taia ocasiunea de a mai suge medu'a tierei, tramite pre Georgiu Bánfi de Losontiu in an. 1574 cu óste se impresure si se bata castelulu Fagarasiului, ce dupa una espugnatiune fórté infocata de 19 dile, fiinducà lui Békesi 'i sucese a o tul' la sanetósa, capituléza. In anulu urmatoriu se coaduná diet'a la Mediasiu, in care parentii patriei dechiara pre Békesi de tradatoriu, si in absenti'a lui i-se confisca tóte averile. — Prin acésta că toti ómenii resoluti se irita si mai tare, si propune a'si resbuná, si a preface in apa decretele dietei memorate. Deci si conduce una óste

*) Josephus Benkő Transilvania p. 190.

**) Documente istorice de Laurianu p. 85.

in Ungari'a, atiatia pre secui, si face invasiunne in Transilvani'a. Báthori intielegându de acésta se pregatesce a-i resiste, chiama in ajutoriu si pre frate seu Cristofor cu presidiarii d'in Urbea mare, precum si pre turci, cari i tramisera dela Lipov'a 400 calari. Lupt'a se intembla la Iernutu cu unu sucesu stralucit u pentru Báthori, dupa care secuiloru revoltati li-se taiara nasurele, si una parte d'in aristocrati'a tierei cade sub not'a infidelitatei. Békesi scapa că prin pene in Ungari'a.*)

Astfeliu Fagarasiulu devine in posesiunea principelui Stefanu Báthori, carele, dupace se alesese că rege alu Poloniei, lu daruiesce fratelui seu Baltasaru Báthori, sub conditiune, că la casulu candu n'ar avé prunci, se tréca mai antaiu la Sigismundu Báthori, si déca ar morí si acesta fara sementia, se recadia érasi la Gavrila Mailatu, si la eredii lui de partea barbatésca. Tiér'a Fagarasiului (terra Fogaras) dupa Wolfgangu Bethlen constituindu unu baronatu, adeca unu ducatu, pre acestea tempure era libera de contributiune, avea inse obligatiunea de a conservá si apará castelulu, intretienendu intr'ensulu 200 calari si 100 pedestri in tempu de pace, ér in tempu de resbelu a esf la lupta sub propriulu seu vecsilu.

(Va urma).

Colectiune de diplome

d'in diplomatariulu comitelui Iosifu Kemény, care privescen mai alesu pe români (valachi).

(Continuare.)

Excerpta e Praefectionalibus Ludovici I. Regis, vi quarum filias Comitis Michaelis filii Danielis de Kelnek praefecit in Bonis Patris earum 1345. In Transumto Capituli Chanadiensis ejusdem anni.

1345. Cod. Dipl. T. I. p. 409—410.

Regele Ludovicu rogatu de Stefanu voda, pentru meritele acestuia, ale fratilor si ale consangenului seu Michailu filiu alu lui Daniilu, se invioesce că in lips'a erediloru de secsu barbatescu se'i succeda in hereditate ficele lui; éra cu acésta ocasiune regele se provoca la vecchiulu usu alu tierei, pe alu carui temeu recunóisce successiunea feteloru, care déca nu ar fi fostu recunoscuta, possessiunile parentesci era se tréca la fiscul, adeca la statu, la coróna, la rege.

P. P. Stephanus Wajvoda suas fratum suorum, et dicti Comitis Michaelis filii Danielis proximi sui fidelitates et servitia proponendo, a nostra humiliter petierunt Majestate, ut quia dictus Comes Michael filius Danielis volente Deo Gubernatore Coeli haeredum virilis sexus solatio foret destitutus, ob hoc filias suas, quas habet, et in futurum quas habere contingeret, possesonum et possesoniarum portionum suarum universarum in partibus Transilvanis, in Comitatu Albensi Transylvano constitutarum et existentium, quae juxta Regni nostri ab antiquo approbatam

consuetudinariam legem,* post ejusdem Comitis Michaelis filii Danielis, tamquod hominis haeredum solatio orbat, manibus nostris Regiis applicari et pervenire deberent,** veras haeredes praeficeremus, easdem Posesiones et portiones possesonarias ipsis filiabus suis adscribendo, donandi, remanendi, et legandi concedendo facultatem e. c. t.

1357. ante 24. Juny. App. D. Tr. T. II.

Acestu documentu este una relatiune esita dela capitululu canoniceiloru d'in Oradea in una causa de certa pentru unu castellu anume Pétr'a lui Michaiu. In acestu documentu se vorbesce despre trei diete transilvane tenuute successive in Turd'a, in Odorheiu si in Sibiu. Totu in acesta se vorbesce despre acelu castellu că de unulu carele ar fi atatu de vechiu, in cătu necum se'si aduca ómenii amente de inceputulu lui, dara nu tienea mente nimeni neci macaru de candu acela se tienea de capitululu canoniceiloru d'in Alb'a-Iuli'a d'in Transilvani'a.***

1357. feria 3-a proxima ante festum Nation. B. Joannis Bapt. Relatoriae Capituli Varadiensis, érga Mandatum Inquisitorum Ludovici Regis an. 1357. exarati, referentis, quod per hominem Regium Leukus de Hedruhfaja, et hominem Capitularem Magistrum Turul Rectorem Altaris S. Crucis, „ab omnibus Nobilibus, Siculis, et Saxonibus, aliisque hominibus in tribus congregationibus Universitatis Nobilium, Siculorum et Saxonum Thordae, in Udvarhely, et in Cibinio proclamative celebratis, facta diligent inquisitione, talem comperissent veritatem: „quod scilicet Castrum S. Mihálykóve „ab antiquo cuius memoria non extaret“ ad Capitulum Albense Transilvaniae pertinuerit, quodve Castrum hoc Andreas quondam Episcopus Transilvanus ejusque predecessores indebita occupaverint, decedente vero eodem Andrea Epp. Andreas Wajvoda Transilvanus indebita detineat.

Exstat in Arch. Capit. Alb. Trans. Cista Capit. f. 3. Nr. 39.

Extractive edidit: Szerebai Notit. Capit. Alb. p. 45 et 47.

" " Fejér C. D. T. IX. vol. II. p. 604.

1359. 7. Apr. App. D. Tr. T. II.

Regele Ludovicu serie lui Andreiu voda alu Transilvaniei, că iobagii regesci d'in comunele Micasa'sa si Hosuseu s'aru fi plansu de repetite ori la densulu, cumu nobili d'in co-

*) En! memoriam legis consuetudinariae.

**) Hoc tempore adhuc, Fiscus in Bonis deficientium non ex positiva lege, verum sola antiqua consuetudine successit. Pertinet hoc ad Historiam Juris. Vide superius ad a: 1289.

Originale habetur Buda in Arch. Camerae Hung. aulicae. Copia vidimata in A. f. f. Mirc. Lit. L.

Literas has Ludovici I. Katona in sua Historia non produxit, non hab. in Codice Ms. Dipl. Secheniano.

Editit, extractum Fejér C. D. T. XI. p. 472.

***) Érasi unu documentu acesta d'intre acelea care vorbesc despre essistentia mai multoru cetati, fortaretie, fortificatiuni, castelle, castre, care in Transilvani'a fusesera infinitate multu mai inainte de venirea magiariloru si a sasiloru.

Not'a Red.

mun'a Cecalaca si filii Christianu filii ai lui Alardu dela Sieic'a, cumu si Nicolae dela Gellu au ocupat cu forță pămenturile regesci dintre hotarale comunelor Micasasa si Hosuseu, si cu calcarea drepturilor fiscale le tineu in possessiunea loru, de si regele i oprișe de mai inainte. Asia dara Ludovicu declară că nu va mai suferi pe acci nobili, că se rapescă averile fiscale, si dă porunca strinsa, că Andreiu voda se tramite unu comisariu la facia locului, unde va tramite si capitululu de Alb'a pe alu seu si insusi regele pe duoi, anume pe episcopulu dela Nitra (din Ungari'a) si pe unu castellanu alu seu anume Petru Zudor. Acea comisiune compusa asia cumu o determinase regele, avea se cerceteze bene starea lucrului, si vedindu că locutorii aru fi asupriti de către acci aristocrati, se'i apere in contra loru si se li se restituie mosiile etc.

Ludovicus Dei Gratia Rex Hungariae e. c. t. Fidelibus suis magnifico viro Andreae Wayvodae Transylvano salutem et gratiam . . . . quaerimonia saepius iterata universorum jobbagionum nostrorum de Mikezaza, et de Huyzozou nostras aures impulsavit, quod nobiles de Chakalak, et filii Keresztyan filii Alard*) de Sachelk, nec non Nicolaus de Gellu terras nostras regales intra veterae metas dictarum possessionum nostrarum Mikezaza, et Huyzozou vocatorum sitas propria temeritate occupassent, et eisdem uterentur indebite, contra nostra jura, quas aliis literis nostris pridem sibi directis praceptoris praemissis contumaciter resignare renuissent. Et quia nos hujusmodi jura nostra tam indebite nolumus usurpari per eosdem, igitur fidelitati vestrae firmis damus in mandatis, quatenus vestrum mittatis hominem fide dignum, quo praesente, et testimonio Capituli Ecclesiae Transylvanie Ven. Pater . . . Nitrien. Episcopus, et Petrus Zudor dictus Castellanus de Diozgeior legati nostri ad partes Trannas, vel eorum homines in suis personis destinandi, ab omnibus, quibus decens fuerit, scita prius super praemissis veritate, si sic invenerint, ut nobis fertur, extunc easdem terras nostras modo praemisso per praefatos nobiles occupatas memoratis jobbagionibus nostris, sub earum veris metis, et antiquis restituantur, nomine nostro possidendas, et utendas, ad dietas possessiones nostras perpetuo reapplicantes, contradictionibus praedictorum nobilium prae-notatorum non obstantibus in hac parte commitemen . . . . dicere eisdem nobilibus, ut si iudicem aliquid juris in terris saepedictis se habere sperarent, hoc nostrarne referant Majestati. Datum . . . grad in Dominica Judica anno Domini M. CCC. L. nono.

1361. 14. May. App. Dipl. Trans. T. III.

Diploma de donatiune, prin care Ludovicu I. reunosece, că Cneziatul (domnia, possessiunea) preste dimmetate din comună romanesca numita Ozonu in pamentulu Maramurasiului, fusese a unui romanu (Olachus) anume Stanu numitu Albulu; asia regele demanda, ca totă drepturile, foloscele, servitiele si condițiile aceluia cneziat se trece la filii aceluia anume Lo-

coloi (?), la filii si la totă posteritatea acestora in modu irrevocabile pentru totu-deauna, că se letiena, posseda si aiba*)

Pe atunci voivodu alu Transilvaniei era unul anume Dionisiu.

**)

. . . . stri negotiis prosperis, et adversis supremae fidelitatis studio, indesinentique et laudabili virtute juxta eorum facultatis exigentiam, nostrae studuerunt complacere Majestati, volentes eosdem pro praemissis eorum fidelibus servitiis regio prosequi merito. Keneziatum medietatis cujusdam possessionis Olachalis Ozon vocatae, in dicta terra Maramarosiensi existentem, quem Keneziatum prius Stan, dictus Feyr Olachus conservare dignoscebat . . . . eisdem filiis Locolloi eorumque filiis et posteritatibus universis, sub eisdem libertatibus, utilitatibus, servitiis, et conditionibus, quibus dictus Stan eundem conservasse, et tenuisse censemur, dedimus, donavimus, et contulimus jure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum, pariter et habendum salvo jure alieno. In cuius rei memoriam, firmitatemque perpetuam praesentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et authentici Sigilli nostri duplicis munimine roboratas. Datum per manus venerabilis in Christo Patris Domini Nicolai Archiepiscopi Strigoniensis, locique ejusdem Comitis perpetui, aulae nostrae Cancellerii dilecti et fidelis nostri. — Anno Domini Millesimo CCC. LX. primo, pridie Idus May. Regni autem nostri Vigesimo. Venerabilibus in Christo Patribus et Dominis eodem Nicolao Strigoniensi, Thoma Colocen. Ugolino Spalaten . . . Archiepiscopis; Ragusien. sede vacante, Nicolao Agrien. Demetrio Varradien. Dominico Transylvano, Colomano Jaurien. Ladislao Vesprimien. Stephano Zagrabien. Michaele Vacien. Petro Boznen. Dominico Chanadien. Vilhelmo Quinque ecclesien. electis confirmatis, fratribus Stephano Nitrien. Thoma Sirmien. Joanne Tinnien. Demetrio Nonen. Bartholomaeo Tragurien. Valentino Macarien. Stephano Faren. Mathaeo Sibinicien. Michaele Scardonien. et Portina Semnien. ecclesiarum episcopis, ecclesiis Dei feliciter gubernantibus. Magnificis viris

*) Precumul alte-ori, asia si la loculu acesta attragemu érasi luarea-amente a lectorilor nostrii la anticele Cneziate romanesce. Seim bine, că acele Cneziate au remas pentru temporile nôstre de unu simplu materialu istoricu; vedem si atâta, că nomenclatura usitata mai de multu pentru possessiunile, functionile, domniile romanesce din acésta tiéra fusese slavonésca; eu totă acestea suntemu de parere, că datele istorice despre Cneziatele romanesce se se culéga intocma precum aru culege cineva grauntiele de auru din arin'a unoru riuri. Not'a Red. Tr.

**) Initium harum literarum periit.

Hac literae transumtae et confirmatae fuere sub dato: „in festo B. Michaelis Archangeli 1404,” et hae confirmationales an. 1404 per conventum Colos-Monostoriensem transumtae fuere 1635 pro Theodoro filio Matthaei filii nobilis quondam Bud.

Ex veteri copia an. 1635 cujus tamen initium periit, Domini Ladislai Gal, Exactoriae Praesidis, descriptis Claudiopoli 25. Febr. 1845. Jos. C. Kemény.

*) Hejus loci meminit Eder in Felmer p. 21.

Originale exstat in Arch. Natio. Sax. sub Nr. 11.

Copia vidimata in Arch. Camerae aulico.

Item exstat Copia inter Ms. Dan. Cornides T. II. p. 117.

Edidit: Fejér C. D. T. IX. vol. III. p. 45.

Nicolao Konth Palatino, Dionisio Wayvoda Transylvano, Comite Stephanus Bubek Judice Curiae nostrae, Joanne Magistro Tavernicorum nostrorum. Nicolao de Zeech Dalmatiae et Croatiae, Lenssachio Regni Sclavoniae, et Nicolao de Machovien. Banis, Petro Pincernarum, Paulo Dapiferorum, Joanne Janitorum, Dominico Agazonum nostrorum Magistris, et Magistro Konya Comite Posonien. aliisque quam plurimis Regni nostri comitatus tenen. et honores.

(Va urma.)

Padurile si insemnatarea loru.

Candu asiu pune intrebarea, că ce folosu aducu padurile si ce insemnatare au ele pentru noi, cei mai multi, fără indoiala subridiendu m'aru palí cu respunsulu: D'apoi ce altu folosu se ne aduca, éca ne dau leme de focu si de lucru. Ce mai intrebare asta, că dóra o scie totu copilulu. Scie si nu prea; ba dieu nu o sciu neci cei mai betrani, că-ci nu este ea asia usioru de deslegatu, că cumu se pare la intai'a privire. Adeveratu că scopulu de capetenia alu paduriloru consiste intru a ne provedé cu lemele trebuintiose; inse folósele loru nu se marginescu numai la atata. Aceste suntu de mai multe feluri, si inca de mare ponderositate si in alte privintie si directiuni asia, că cutediu a sustiené, cumu-că chiaru candu padurile nu ne-aru provedé cu leme, totusi amu fi siliti se le crutiamu si grijimu cu tóta scumpetatea, că pre celu mai scumpu odoru, cu care ne-a dotatu mam'a natura, fără a cere că se contribuimus si noi la acestu productu alu ei.

Acésta este sciutu si constatatu de toti aceia, cari, placandu-le a scrutá lucrulu mai d'in temei, studiara mai cu de-amenuntulu si mai cu atentiune calitatile acestoru immense si pompóse gradini ale naturei. Padurea este dóra unic'a plantatiune, care totu dà, fără a pretende vreo rebonificare d'in partea nóstira. Dela noi pretende ea numai pamentulu, statuinea sa, care adese nu sufere alta cultura, cumu suntu muntii si délurile piedisie. Aici, mai cu séma trebue tractate padurile cu cea mai mare bagare de séma; de ací potu proveni daunele cele mai necalculabili, dupa cumu ni le representa mii de exemplu infioratórie. Acestea ne aducu amente, ce pote omulu in nepriceperea si egoismulu seu, cumu elu cu o lovitura e in stare se essiledie tóta vegetatiunea de pe asemene locuri. Că-ci indata ce bolt'a scutitória a padurei cadiuse prada neerutiatórei securi, venturile si ploile maturara si spalara cu tóta veherent'a pamentulu tieranosu, sub care jacu astadi ingropate livedi, agrii si alte tiarini de cultura. Acésta nu s'ar fi intemplatu, déca padurile nu aru fi fostu tractate asia de cu puçienă consciintia.

Am disu că padurea nu cere neci o recompensa dela noi. Deci urmédia că ea 'si da insasi ceea ce i trebuesce, isi dà ea chiaru si ap'a, fiendu insasi

miduilocitórea ploiei. Se indestulesce ea cu puçienu, forte cu puçienu, si totusi, mirare, vedemu si avemu exemplu destule, că pe langa acésta pe stancile pleiuge cresc totusi arbori d'intre cei mai uriasi. Tóta tiarin'a, tote livedile ceru o despagubire corespundietória pentru aceea ce ni-au oferit. Padurile inse nu numai că nu ceru nimica, dar ele si imbogatiesc pamentulu, facéndu'l aptu, celu puçienu pentru cátuva tempu, de a produce si alte culturi, alte plante agricole. Spre a ilustrá acésta assertiune, voiu aduce numai unu exemplu din viéti'a practica: In Austri'a, mai cu séma in padurea Vienei si in juru, locurile cele sterili si nerodítórie se cultiva căte 40 de ani cu Pinus austriaca, unu arbore ce are insusirea de a imbogati pamentulu intr'unu gradu surprinditoriu. Dupa acestu restempu padurea se sterpesce si in loculu ei se cultiva, in decursu de cătiva ani, alte plante agricole. Incependu a dà acestea indaraptu, a nu mai rodí spre multiamire, loculu érasi se preface in padure, si totu asia intr'unu circulu, candu unele candu altele.

Padurile suntu dara de neaparata trebuintia nu numai pentru lemele, pe care ni-le dau, ci si pentru a imbunatati si esplótá unu pamentu, care, fără de ele, nu ni-ar aduce neci unu folosu, ba pote chiaru d'in contra, paguba, dupa cumu amu vediutu mai susu, si despre ce ne vomu convinge si d'in cele ce voru urmá mai la vale.

Mai incolo suntu padurile regulatorii referintelor climatice, influintiandu intr'unu modu forte beneficiari si favoritoriu asupra acestora, si reservorulu, d'in care se adapa mereu isvórele si píraiele, ce se provedu neintreruptu cu ap'a loru recoritória. Insusi fiendu isvorulu ploii, o impartu pre acésta peste totu anulu, in parti egali, sugündu-o inse pre de cea parte érasi in spatiulu loru stomacu, d'in care ni dau ap'a de beutu si de trebuintia in economiele nóstre. Natur'a le-a asiediatu cu intieleptiune si intenziune, de a restabilí, că se dicemua asia, bilant'a intre offerta si cerintia séu consumtiune. Adeca intre căta apa dà natur'a si intre căta cere totu ea spre scopurile sale. Padurile tocma si in lipsa de ploia tragu umedimea si negur'a d'in atmosfera, penetrându érasi se o evaporeze si se o prefaca in nuori si roua. Aerulu currente are proprietatea, că indata ce nu este satulu de umedala, percep aburi d'in atmosfera, pana la punctul saturatiunei sale; ventulu resaraténu dara firear elu cătu de secu, trebue că trecandu preste si prin paduri, se devina mai umedu. Padurile impingu ventulu dela sine in susu, frângu puterea currentului seu si impedeaca uscarea pamentului. D'in aerulu currente (ventulu) nu se poate forma ploia neci roua. Cu totii o scimu, că pe langa paduri, in dosulu aleloru, adeca in aeru linistit, se formédia rou'a cea mai abundante. Acésta sub scutulu si umbr'a arborilor se sventa mai tardfu, că de pe locu liberu si lipsitu de scutu. Caletorindu dupa apusulu sörului prin locuri cu paduri, sentiesci unu currente de

aeru, ací caldu, ací recorosu, unulu suflandu d'intr'o parte si altulu d'in ceealalta. Celu d'in urma vine d'in partea padurei, care prin insusirea sa tiene aerulu recorit in sinulu seu; éra celu d'intaiu sufla de cătra campulu liberu, unde peste di este cu multu mai caldu decat in padure. Astfelui se mesteca si schimba partile reci si calde ale aerului d'in padure si d'in campu. Cu acésta ocasiune se imparte si umedie la mai uniformu, éra resultatulu totu-deauna este o scadere de temperatura peste nopte; neguri albastre ridicanduse d'in padure, formédia demàneti'a, lasanduse diosu pe campu, roua bogata si benefacatória. Omulu odichnesce mai cu multiamire, in urm'a lucrului ostensoriu alu dilei, la recórea dorita si imputeritóre, ce se revérsa preste trupulu seu obosito.

Au padurile si alta insusire benefacatória, aceea adeca de a tiené caldur'a mai multu tempu in sinurile loru, impartasindu-o la casu de lipsa si locurilorloru vecine, ce se recescu mai curundu; pestrandu inse pe de ceealalta parte, chiaru si pe cea mai mare nadusiala inca atata recóre, căta este de lipsa, spre a recorí aerulu nadusitoriu d'in juru. D'in acésta se esplica si impregiurarea, că neu'a in padure se topesce mai anevoia, că cea cadiuta pe campu largu. In atari impregiurari si strabate ea partea cea mai mare in pamentu, unde servescu cá depositoriu pentru adaparea isvóreloru, pe candu neu'a de pe campulu deschis, topinduse cu graba, curge numai in fuga peste suprafația pamentului, stracuranduse numai puçina in elu, spre alu adapá si spre a adapá si isvórale, ce se voru fi aflandu in sinulu seu. Acésta se intempla intocma cá cu torrentele (povoiliu) ce vine si trece rapede. Elu aduce fórtu puçinu folosu, ba de multe ori si paguba, pre candu o ploisióra lina si mai indelungata mangaie ânim'a economului, dandu campuriloru si tieriniloru sale o facia ridietóre si multu promitietóre.

Asia dara d'in cele de mai susu díse se mai vede, că natur'a cu ocasiunea plantarei pomposelor sale gradini, avuse intentiunea de a le pune pe aceste cá se servésca si de sentu contra inundatiuniloru, care, in urm'a unui torrente, ori primavéra in urm'a topiri rapede a nelei, devinu atata de funeste in locurile lipsite de paduri. Padurile adeca au proprietatea de a suge si retiené o cantitate fórtu mare de apa in corpulu loru.

Intr'unu locu liberu, cu pamentu greu, nepermeabile si unde ap'a n'are cursu, ea stagnédia formandu balti puturóse si facéndu astfelui aerulu nepriintiosu pentru respirare. Acésta in padure nu se intempla, că-ci ap'a ací pote strabate, in urm'a porositatii pamentului si de alungulu radecineloru pana la o adencime considerabile, éra escedentele se consuma cu usiorintia si in scurtu tempu, prin activitatea vegetativa a arboriloru.

(Va urma.)

Ad. Nr. 186—1871.

PUBLICAREA

contribuiriloru incuse in favórea fondului de academia.

Prin dn. asesoriu la tabl'a reg. in pensiune Mateiu Papp Grideonulu s'au tramsu cá contribuirii incuse in favórea fondului de academia la propunerea dlui parochu Basiliu Crisanu, cu oca-siunea cununiei dlui Ioane Grauru cu d-siòra Elen'a Fekete intemplata in Grebenisiulu de pe Campia in 23. Iuliu a. c. sum'a de 40 fr. v. a. si anume: 1) Dela dn. Bas. Crisanu, parochu in Siculea 5 fr.; totu dela dlui pentru fiulu seu Iancu Augustu 1 fr.; 2) dn. Hantz Pál, maestru de posta in M. Ludosiu 5 fr.; 3) dn. Székely Daniel, propriet. in Capusiulu de Campia 5 fr.; 4) dn. Toth János, propriet. in Grebenisiulu de Campia 4 fr.; 5) dn. Teodoru Rece, medicu in M. Ludosiu 2 fr.; 6) dn. Vas. Hossu, capelanu in M. Osiorheiu 2 fr.; 7) dn. Ioane Molnár, control. in M. Osiorheiu 1 fr.; 8) dn. Simeone Papp, parochu in Grebenisiu 1 fr.; 9) dn. Mich. Socanu, parochu in Capusiulu de Campia 2 fr.; 10) dn. Ioane Grauru, adjunctu de conc. la tabl'a reg. in M. Osiorheiu 2 fr.; 11) dn. Antoniu Stoica, consiliariu la tabl'a reg. in M. Osiorheiu 5 fr.; 12) dn. Mateiu Papp de Gridu, asesoriu la tabl'a reg. trans. in pens. 5 fr.. Sum'a totala 40 fr. v. a.

Sibiu 2. Augustu 1871.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Publicarea baniloru incursi

la Asoc. dela 8. Iuliu a. c. pana la 21. Augustu 1871.

1) Prin dn. protop. si cass. despert. cerc. alu Sabesiului (IV) Ioane Tipeiu s'au tramsu la fondulu asoc.

A. Tacse de membrii ordinari.

a) Dela dn. prot. Ioane Tipeiu pre 187%₁ 5 fr.; b) dn. par. in Sabesiu, Nic. Lazaru pre 187%₁ 5 fr.; c) dn. negotiat. in Sabesiu, Dim. Fochisianu pre 187%₁ 5 fr.; d) dn. archivariu in Miercurea, Bas. Greavu pre 187%₁ 5 fr.; e) dn. notariu com. in Poian'a, Nic. Ciugudeanu pre 186%₇₀ 5 fr.; f) dn. parochu in Poian'a, Ioanu Sierbu pre 187%₁ 5 fr.; g) dn. economu in Topicea, Iacobu Greavu pre 187%₁ 5 fr.

B. Tacse de membrii ajutatori.

a) Dela dn. economu in Sabesiu, Sam. Radu 1 fr.; b) dn. econ. in Sabesiu, Nic. Cusut'a 1 fr.; c) dn. econ. in Sabesiu, Ioanu Germanu Vîntila 1 fr.; d) dn. econ. in Sabesiu, Petru Pamfilie 1 fr.; e) dn. econ. in Sabesiu, Tom'a Henegariu 1 fr. Sum'a 40 fr. v. a.

2) Prin dn. negotiat. si colect. in Muresiu-Osiorheiu, Ios. Fülepp s'au tramsu: a) dela dn. propriet. in Malomfaleu, Ios. Vladutiu cá tacsa de m. ordin. pentru totu-deauna in o obligat. urb. trans. Nr. 36,824 cu couponii dela 1. Ian. 1872 si pentru diploma 101 fr.; b) dn. negotiat. in M. Osiorheiu, G. Moldovanu tac'sa de m. ord. pre 186%₇₀ si 187%₁ 10 fr.; c) dn. negotiat. in M. Osiorheiu, Dan. Moldovanu tac'sa pre 186%₇₀ si 187%₁ 10 fr.; d) dn. negot. in M. Osiorheiu, Radu Fogarasi pre 186%₉ 5 fr.; e) dn. ases. de tabl'a in M. Osiorheiu, Antoniu Stoic'a pre 187%₁ 5 fr.; f) dn. negot. in M. Osiorheiu, Ios. Fülepp tac'sa de m. ord. pre 186%₇₀ si 187%₁ 10 fr. Sum'a 141 fr.

3) Prin dn. vic. foraneu in Hatieg, Petru Popu s'au tramsu: a) dela dsa cá tacsa de m. ord. pre 186%₇₀ 5 fr.; b) dn. par. in Riubarbatu, Stef. Sor'a pre 187%₁ 5 fr. Sum'a 10 fr.

4) De adreptulu la cassa s'au tramsu: a) dela dn. prot. in Clusiu, Gavr. Popu pre 187%₁ 5 fr.; b) dn. propriet. in Glodu, Clemente Hossu pre 187%₁ 5 fr. Sum'a 10 fr.

5) Prin dn. redact. alu Federat. Alecs. Romanu s'au tramsu d'in partea societatiei diletantiloru rom. d'in Aradu cá venitul curatul dela un'a representatiune arangiata in favórea fondului de academia 42 fr.

6) Dn. protop. in Apsia, Alecs. Erdösiu tac'sa de m. ord. pre 187%₁ 5 fr.

7) Prin dn. canon. metrop. si direct. desp. cerc. alu Blasiului, Ioane Fekete Negruțiu s'au tramsu: a) dela Rever. dnii canonici metropolitani Ioane Fekete tac'sa de m. ord. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; b) Ioane Chirilla pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; c) Ant. Vestemianu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; d) Elia Vlassa pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; e) Stefanu Manfi pre 186 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; f) Ioane Pamfilie pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; g) dn. vicerectoriu sem. Teod. Deacu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; h) dn. super. monast. Eronimu Albani pre 186 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; i) dn. profes. de teol. Sim. Micu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; k) dn. prof. de teol. Stef. Campianu m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; l) dn. prof. gimn. Al. Micu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; m) dn. prof. gimn. Ioane M. Moldovanu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; n) dn. prof. gimn. Nic. Solomonu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; o) dn. prof. gimn. Bas. Ratiu pre 186 $\frac{1}{2}$ si 187 $\frac{1}{2}$ 10 fr.; p) dn. prof. gimn. Ioane Marculetiu m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; q) dn. prof. gimn. Ioane Germanu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; r) dn. prof. norm. Georgiu Ratiu pre 186 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; s) dn. prof. norm. Petru Solomonu tac'sa de m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; t) dn. prof. norm. Georgiu Munteanu pre 186 $\frac{1}{2}$ si 187 $\frac{1}{2}$ 10 fr.; u) dn. adv. dr. Iac. Brandusianu pre 186 $\frac{1}{2}$ si 186 $\frac{1}{2}$ 10 fr.; v) dn. jude sing. Nic. Moldovanu pre 186 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; w) dn. not. consist. Sim. Popu Mateiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; x) dn. negotiat. Gr. Pongratius pre 186 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; y) dn. negotiat. Mich. Danielu tac'sa de m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; z) dn. prof. de gimn. si desemnu Paulu Marinu tac'sa de m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; aa) dn. secretariu metrop. dr. Victoru Mihali pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. Sum'a 145 fr.

8) Prin directiunea despart. cerc. alu Blasiului (XX) s'au tramsu:

a) Tacsa de membrii ord. nou:

a) dela dn. adv. in San-Martinu, Ios. Nestoru pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr., b) dn. ases. in S. Martinu, Alecs. Surdu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; c) dn. jude prim. in S. Martinu, Potsa Iosifu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; d) dn. par. in Petrilac'a romana, Aaronu Gerasimiu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; e) dn. ases. in D. S. Martinu, Tompos Gergely pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; f) dn. ases. in D. S. Martinu, Kispał Albert pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; g) dn. propriet. in Giulusiu, Vas. Popu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; h) dn. cancel. in D. S. Martinu, Petru Okos pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; i) dn. par. in Ernutu, Petru Nirasteau pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; k) dn. cancel. in D. S. Martinu, Georgiu Macavciu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; l) dn. vicecomite in Boziasiu, Bas. Moldovanu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; m) dn. par. in Ogra, Ioach. Ciacianu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; n) dn. par. in Cetate-de-balta, Bas. Stoianu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.

b) Tacsa de membrii ajutatori.

o) dn. propriet. in Cetate-de-balta, Basiliu Cucuiu 1 fr.; p) dn. propriet. in Sancelu, Ioane Fratila 1 fr.; q) dn. par. in Boziasiu, Teod. Almasianu 1 fr.; r) dn. par. in Senca, Michaile Popa Lupu 1 fr.; s) dn. par. in Brianu, Georgiu Popoviciu 1 fr.; t) dn. cantoriu in Brianu, Vas. Troianu 1 fr. Sum'a 71 fr. v. a. D'in acestia s'au tramsu numai 65 fr.

9) Prin direct. despart. cerc. alu Selagiu lui s'au tramsu

a) Tacsa de membrii ordinari.

a) dela dn. par. in Chinesdu, Ioane Cosma pre 187 $\frac{1}{2}$ si pentru diploma 6 fr.; b) dn. protop. in Naprade, Ioane Keseli pre 186 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; c) dn. par. in Sancraiu, Ambrosiu Popu pre 187 $\frac{1}{2}$ si pentru diploma 6 fr.; d) dn. vicariu in Siemleu, Dem. Coroianu pre 186 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; e) dn. ases. in Siemleu, dr. Ioanu Maniu pre 186 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; f) dn. adv. in Siemleu, Vas. Popu pre 187 $\frac{1}{2}$ si pentru diploma 6 fr.; g) dn. par. in Chusielu, Georgiu Modi tac'sa de m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ si pentru diploma 6 fr.; h) dn. par. in Ersudur'a, Ioane Moldovanu de m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ si pentru dipl. 6 fr.; i) dn. par. in Maladia, Constantin Szabo de m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ si pentru dipl. 6 fr.; k) dn. par. in Girventa, Ioanu Contiu de m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ si pentru diploma 6 fr.; l) dn. invetiat. in Hidvég, Ioanu Cosma de m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ si pentru diploma 6 fr.

b) Tacsa de membrii ajutatori.

m) dela dn. not. in Siemleu, Ioanu Moldovanu 1 fr.; n) dn. invetiat. in Giurtelecu, Teod. Blidariu 1 fr.; o) dn. invetiat. in Christelcu, Vas. Dragosiu 1 fr.; p) dn. invetiat. in Supuru, Stef. Timocu 1 fr.; q) dn. adv. in Siemleu, Ioanu Angialu tac'sa pentru diploma 1 fr. Sum'a 68 fr.

10) Au incursu de-adreptulu la cass'a asociat. a) dela dn. negot. in Bucuresci, Ioane Alessiu tac'sa de m. ord. pre 186 $\frac{4}{5}$ - 186 $\frac{1}{2}$ 30 fr.; b) dn. cons. aul. si vicepres. alu asoc. Iacobu Bolog'a tac'sa pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; c) dn. cons. gub. Elia Macelariu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; d) dn. propriet. Vis. Romanu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.

11) Prin dn. archiv. distr. Elia Burduhosu d'in Năseudu, s'au tramsu: a) dela dn. direct. gimn. dr. Ioanu Lazaru pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; b) dn. prof. gimn. Ioanu Marcianu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; c) dn. prof. gimn. Max. Popu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; d) dn. prot-not. distr. Nic. Besanu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; e) dn. archiv. distr. E. Burduhosu pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.

12) Au mai incursu la cass'a asoc.: a) dela dn. vicerect. semin. in Vien'a, dr. Greg. Silasi pre 186 $\frac{1}{2}$ si 186 $\frac{1}{2}$ 10 fr.; b) dn. consil. in pens. Georgiu Anghyal pre 186 $\frac{1}{2}$ 5 fr.

13) Dela dn. bar. Dav. Ursu de Margine s'au primitu că ofertu in favorea fondului de academia in 2 buc. obligat. conv. Nr. 386939 si 404068 cu coup. dela 1. Fauru 1872 sum'a de 200 fr.

14) Prin direct. desp. cerc. Brasiovu (I) a) dela dn. c. r. capit. in pens. Lud. Romanu tacsa pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; b) dn. direct. gimnas. Iacobu Muresianu tacsa pre 186 $\frac{4}{5}$ 5 fr.

15) Dn. par. d'in Dorna-Candreni in Bucovina, Isidoru Procopoviciu 1 obligat. urb. trans. Nr. 33188 cu coup. d'in 1. Iuliu 1872 pe 100 fr.

16) Prin direct. despart. cerc. alu Deesiului (XII) s'au tramsu la fondulu asoc. că tacse de m. ord. si ajutatori, adunate prin staruinti'a dlui prot. in Lapusiulu ung., Dem. Varn'a si anume: a) dela dsa Dem. Varn'a că m. ord. pentru totu-deauna in obligat. de statu Nr. 302,025 cu coup. dela 1. Aprile 1872 100 fr.; b) dn. prof. norm. Teod. Rosiu că tacsa de m. ord. pentru totu-deauna in obligat. de statu Nr. 302,024 100 fr.; c) dn. actuariu la cartile fundat. in Lapusiulu ung. Bas. Sinteu m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; d) dn. preotu gr. cath. Ioane Maxinu d'in Suciulu de susu m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; e) dn. not. com. in Cupsieni, Teod. Gavrusu tac'sa pre 186 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; f) dn. not. com. in Rohia, Nic. Cosnea 1 fr.; g) dn. preotu in Dobricula Lapusiului, Ioane Iug'a 1 fr.; h) dn. sergente in M. Laposiu, Greg. Ballanu 1 fr.; i) dn. Iovu Pop'a, diurn. la cartile fund. in Rohia 1 fr.; k) dn. not. com. in Lapusiulu rom. Georgiu Popu sen. 1 fr.; l) dn. not. com. in Grosi, Mac. Popu 1 fr.; m) dn. poses. in Peteritea B. Lazaru Ratiu 1 fr.; n) dn. stud. in Libotiu, Georgiu Pertia 1 fr.; o) dn. preotu in Dobricinasiu, Ioane Bodea 1 fr.; p) dn. doc. in Boereni, Aureliu Manu 1 fr.; q) dn. respic. in M. Lapos, Basiliu Iug'a tac'sa de m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; r) dn. invetiat. in Lapusiulu roman., Georgiu Popu jun. 1 fr.; s) dn. supravighiet. fin. in Lapusiulu ung., Ioane Csighi tac'sa de m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. Sum'a 236 fr.

17) Prin dn. protop. si colect. asoc. in Turd'a, Iac. Lugosianu s'au tramsu: a) dela dn. par. in Teurenii de pre Campia, Nic. Deacu tac'sa de m. ord. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; b) cu ocaziunea adun. gener. cerc. a despart. tienute la Turd'a in 15. Iuliu că tacse de m. ord. si ajut. (numele se voru publica dupa ce va veni protocolul resp.) au incursu 19 fr.; c) dn. par. rom. in Grindu, Nic. Tamasiu tac'sa de m. ord. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; d) dn. protop. in Turd'a, Iac. Lugosianu tac'sa de m. ord. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.; e) dn. adv. in Turd'a dr. Ioane Ratiu tac'sa de m. ord. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. Sum'a 39 fr.

Sibiu in 21. Aug. 1871.

Dela secretariatulu asoc. trans.